

CURIERU ROMANU

Pretul prenumeratiei pentru Curierul Român împreună cu Buletinul Oficial este de doi galbeni pe an; iar în parte unul câte un galben.

Abonarea se face în București, la

Gazeta

POLITICA, COMMERCIALA
și
Litterară.

Redacție și la D. Iosif Romanov; la judece la CC. Cărmuiri și la DD. Profesori.

Această foie este de două ori pe săptămână, Marțea și Sâmbăta, iar Buletinul de patru ori.

ANUL XVIII. N^o. 82.

BUCUREȘTI. SÂMBĂTĂ, 26 OKTOMBRIE 1846.

MAREA-BRITANIE.

Se crede că lordul Palmerston nu se va mîrgini numai la o simplă protestație asupra mîrîrîrii reginei și a infantei de Spania. Se prea poate, după cum se vede lucrurile, că guvernul frank s'îi fie invitat, nu numai de Anglita dar și de toate celelalte puteri a rennoi aktul de renunțatie din traktatul dela Utreht, care depărtează pe casa Orleans de tronul Spaniei; dacă Ludovik Filip n'ar primi a se conforma acestei cereri, suirea întimplătoare a dușelui de Montpensier pe tronul Spaniei se prea poate a deveni o kausă de gueră.

— Dela Ungarvan se scrie următoarele asupra nenorocirilor din Irlandia:

De față cu tikloșiile ce se înfrîșează okilor noștri, nekutremurăm de grozavele scene ce zînk suntem amenințați de a vedea. Poporul moare de foame. Kâte-va foi de varză, amestecate cu puțintică sare, este singura lor hrană în 24 de ore. Sunt mii de oameni karii nu mai găsesc de lucru, și kiar aceia karii sunt destul de norocii de a găsi, abia kăștigă kâte 10 d. pe zi, plată care nu ajunge a se hrăni un om nici cu porumb, care este cel mai estin produkt. Kât pentru femei și kopii karii nu pot kăștiga nimic, acestea trebuie să pierdă! Această idee este înfiorătoare, dar este adevărată.

În minutul în care scriu, sgomotul se respîndește kă mai multe mii de țerani armați s'au dat randevu la Ballinamult, un sat nu departe de Ungarvan, cu scop de a ataca această cetate și de a o prăbă. De aceea și suntem siliți de a ne ține în stare de impresurare cu o garnisoană atât de numeroasă zînk mai toți am trebuit să ținem soldați prin casele noastre. Nu știm cum să lăudăm mai bine simțentele omenoase ale militarilor pe karii adesea-ori îi vedem împărțindu'și rîinea cu sîracii, sau kumprînd și împărțind-o femeilor și kopilor karii mor de foame.

Sfîrșesc mai adăugînd că o desprîțire de 500 de oameni, pedestrime și kăllbrime, s'au dus de aici spre a risipi adunarea țeranilor dela Ballinamult și a întimpla attakul projektat în kontra așellei țetrîi.

GALICIA.

Lemberg, 6 Oktomvrie. Gazeta polonă din Lemberg koprinde următoarea porunkă slobozită de către guvernatorul Galiciei, graful Stadion: «Maiestatea Sa în urmarea înștiințierilor priimate, kumcă liniștea din năuntru în regaturile Galicia și Lodomeria prin turburarea și îndemnarea poporului țeran kă s'îi se reskoale de nou s'au aflat aplekată a întrebunța măsurașele cele estraordinare, pe kare le distează împregiurările, spre a putea apăra viața, proprietatea și starea cea legiuită a lokuitorilor Galiciei, în urma kăroa dele 15, Septemvrie înainte, rînk la alte vremi, se va întreprinde și esekuta dreptul statariu asupra kriminalilor de stat în următoarele întimplări: a) asupra așelora, karii după publikarea așestui reskript nu vor înceta a îndemna pe alți ori în ce kip la krima sus însemnată, sau la turburare, sau la reskoale kare se află supuse la pedepsă după §. 52 litera v. part. I. din kondika kriminală și iarși la §§. 61 și 66 part. I. din kondika krim., tokma de n'ar avea nici un rezultat o asemenea amăgire și îndemnare; b) asupra kriminalilor karii cu skor turburătoriu, ar țerka a se împotrivi la puterea armată, sau ar întreprinde a face vreo silă la deregătorii publici, la magistratuali, sau la ostașii pîzitori; c) asupra tuturor karii ar kuteza a se aduna în cete armași, și la postirea țelor mai mari sau a miliției kă s'îi se resipească, n'ar da askultare, sau karii în minutul de reskoale s'ar afla cu arme sau alte instruminte omoritoare a mînk. Porunka așesta se va sokoti publikată îndată ce vor țerke 14 zile dela eșirea ei în jurnalul polon de Lemberg.

În ce kip va avea să se kompuie tribunalul statariu (judekata, kare în 24 de țeasuri îl osîndește și dă în mîna gealatului, sau a gădei) și ce măsuri vor fi a se pîzi în asemenea întimplări, vor apăta instrukțiile, kare se vor trimite la k. k. deregătorii pe karea sa.» O a doua porunkă inkă se slobozi în privința poliției ce are a face cu streinii. Aci însemnăm, că amăndor porunkile așesta priveșk numai asupra Galicie, kă nu și asupra Bukovinei, karea n'a avut nici

cel mai mik amestek în pricina turburării poloane, (și kareea d'z dovad'z, k'z rom'ânul au fost, este și va fi kredioșos ku suflet și ku trup monarhului s'z.) (Gaz. de Trans.)

I T A L I A.

Roma, 7 Oktomvrie. O çirkular'z subsemnat'z de kardinalul Gizzi, sekretarul de Srat, și adresat'z k'z tre toate autorit'zile guvernamentale din statul biseric'ei, kommand'z oprirea tutulor serb'torilor celebrate pîn'z akum în onoarea santului p'rinte. Aceast'z çirkular'z este kuprins'z în terminii çei mai bine-voitori, și arat'z kuvintele pentru kare açeste serb'tori se o-presk. Popolația kapitalei prekim și a tutulor çellor lalte çet'z'i va p'riimi foarte bine açeast'z m'sur'z kare este at'z de omenoas'z și în favoare poporului. Eaka kuprinderea açestui dokumet, kare în adev'zr face o mare onoare și o adev'zrat'z glorie unui d'omnitor :

« Manifestațiile de mulțumire kare au urmat pîn'z ast'zzi în mizlokul populațiilor staturilor pontifikale, spre celebrarea esaltației și a akturilor nuoului pap'z Piu IX, prea klementul nostru suveran, au fost de o natur'z a ar'z't'z k'z de mare a fost bukuria de kare toți au fost kuprins'i la noroçita lui suire pe tron. Bukuria poporului f'z'z îndoeal'z k'z a f'z'zut și pe a suveranului și a guvernului s'z. Dar ku toate açestea, sufletul augustului pontefice tot-d'auna dispus a prefer'z mai bine în lokul gloriei salle, ferivirea suppușilor s'z'i, se m'z'nește kuget'znd k'z açeste serb't'ri sunt produktul kontribuțiilor voluntare, și nu poate sufferi ka pentru d'nsul popoarele salle s'z între în kieluele.

K'ztre açestea santul p'rinte vede ku durere k'z mulțimi de populații, d'znduse la açest entusiasm, iși nengrijesk okkupațiile domestice din kare skot çea çe este neçesariu viețuirei lor, și paterna sa innim'z se m'z'nește indoit de açeast'z a doa perdere kare este spre d'z'z'panarea a o parte din suppușii sei.

Pentru açeste motive, S. S. voiește s'z se kurme açeste serb't'ri konstituitoare, și fie-kare s'z se întoarne la lukrarea profesiei salle partikulare, așter'znd în paçe dispozițiile ku kare guvernul s'okup'z pentru binele statului.

Sinioria ta illustrissim'z și reverendissim'z se va gr'zbi dar a façe tutulor kunnoskut'z açeast'z voinț'z a santului p'rinte.

Dak'z pe unde-v'z se va fi și f'z'kut strîngerea banilor pentru niște asemenea serb't'ri, și nu va fi ku putinț'z de a se înapoi'z pe la çei çe vor fi kontribuit, sumele açestea se vor pute'z întrebuinț'z într'un kip pre'z folositor spre ajutorirea poporului s'zrak în timpul iernei, deskiz'zndulise de lukru m'z'z'i spre folosul publik.

Ku kipul açesta, S. S. va simț'i o îndoit'z konso-lație, v'z'znd pe deoparte suppușerea poporului la

dorințele salle, iar pe de alt'z parte v'z'znd k'z se întoarçe spre ajutorul s'z'z'çime'i çea çe se preg'z'tisse spre a façe onoare numelui s'z într'alt fel, mai str'z'lucit poate, dar mai puțin vrednik și mai puțin p'z'kut pentru d'nsul de k'z bine-kuvint'zile s'zrakului.

S P A N I A.

Gazeta dela Madrid publik'z doz dekrete p'rin kare regina d'z titlul de Rege și de Majestate infantului don Françisko d'Assise, soțul s'z, și titlul de duk'z de Santa-Isabela, ku grandeța Spaniei de prima klas'z, fiului D-lui Breson, ambasadorul Françiei; nuoul duk'z este numai de vr'o opt ani și jum'tate.

G E R M A N I A.

Sekția drumului de fer dela Leipnin la Oderberg (frontiera Silesiei prussiene), form'znd urmarea drumului de fer din Nord numit al Imperatorului Ferdinand, se va deskidde çirkulației în kursul anului açesta.

P O L O N I A.

Drumul de fer dela Varsovia la Krakovia s'a deskis ku mare solemnitare la 8 Oktomvrie k. n. pîn'z la sekția dela Petrinau. Distanța de 19 miluri și jum'tate s'a k'zkat în 4 ore și jum'tate, în kare se kuprinde și timpul opririi pentru dejun și spre a p'riimi felivitațiile de pe la diferite lokalit'z'i pe unde a trekut konvoiul.

O revist'z militar'z de rom'âni.

Vezinț'atea çea bun'z, în kare petrek rom'ânii Transilvanieni ku açi a Moldavei, și înrudirea între l'zkuitorii de pe hotarele munțiilor, m'z fak a krede k'z Moldo-Rom'ânii ku p'z'çere vor auzi oare-kare novitale despre ai lor kumnați, frați și veçini, ku kari'i îm-p'r'z'esk munții, beu din açelesi isvoare, și s'z îmkin'z la tot aça biseric'z. Ardelenii noștrii, dup'z înaltul ordin îm-p'r'z'esk de ast'z ear'z au p'z'z'sit familiile și vatra lor spre a garnizona în Galiția. Ku toat'z greutatea serviției, s'z'n'z'tatea açestor bravi ostași, este deplin'z și purtarea aça pilduitoare înk'z ei fak onor bandierei çe li s'au înkredinț'at înk'z la anul 1726, și kare în kursul multor oștiri și mai ales çelor krunte ku Napoleon, au purtat spre gloria armelor îm-p'r'z'es'tești și a numelui s'z'z'moșesk de Pomani!

K'ztr'z multe m'z'turii a harului îm-p'r'z'esk, de kare s'au îm-p'r'z'es'tit regimentele rom'âne în kursul resboaelor, batalionul akum kantonat la Zalesçik s'au în-vredn'z'it de o distinkție însemnat'z.

Eks. Sa Gen. Hamerstain, noul komendant a oastei din Galiția, f'z'k'znd ast'z toam'z revizia ei, au trekut

În reviu mare! și ist batalion. Eksakteța manevrilor atît a ofițerilor kum și a soldaților, și prețizia ku kare au eksekutat ku toate mișkările, au inkântat pe numeroșii privitori și au îndemnat pe Eks. Sa a rosti în ordinul de zi următoarele cuvinte: «Trei kompanii din batalionul întîiu a regimentului al II. romînesk; prin aerul marțial; kurgîtenia soldaților, portul bun și frumos, și nu mai puțin prin plinirea ku mare liniște a evoluțiilor, miau adus mai ku deosebire o deplină mulțumire.»

Templîndumî a kâlători pe akolo și a mî împîrțîși de ačeastă privire, de mîngîiere miau fost a askulta o asemenea publikă mîrturie despre ostașii romîni, karii plinesk ku voe bună a lor îndatorire, auzind în ačea strîinătate în mijlokul vorbei varvare a rusnașilor, resunînd čea romînilor armonioasă, și în timp de repaos, versul melankolik a Doinelor Patriei.

O C O N F E S S I E.

Skrisoare adresatî kître Redaktorul
Gazetei Europei, de kître
Kontele N. N.

Îți mîrturisesk, Domnule Redaktor, kî eu ničî odatî nu'îi čitesk jurnalul D-le. Ku toate ačestea, doresk ka D-ta sî puî într'însul, și sî publikî printr'una din foile D-le ačeastă a mea skrisoare. Pentru če? ničî eu singur nu știu. Sunt mai mulți de patruzeci de anni trekuți de kînd mî afflu în lume, și ničî odatî nu mi-a venit în gînd s'm iau seama ničî despre dorințele melle, ničî despre trebele melle. Cuvîntul čel mare, așa a fost în totdeauna deviza mea.

Eu akum ačî am de gînd sî vorbesk numai de mine. Pana, dar, în urmează gîndușii meu, și în skriu konfesiile vieței melle fîrî a mî mai îngrijî de lok, daka ačestea putî fi plîkute čititorilor mei, sau nu. Așa fie-kare poate zîčče ku inkredințare, kî sekolul ačesta în kare ne aflîm, este sekolul sinčeri-tății, atît fisicește, kum și moralicește.

O dinioară, oamenii sî askundeau în niște kase întunokoase, și dinapoia pavîzei unor ziduri foarte nalte; iar akum, pretutindenî nu gîsești de kînt edificii bine luminate, și ku ferestre mari la ulișî. Vezi, privește în nîuntru kînt îți va plîčea! kîčî noi akum voimu sî trîim, sî facem, și sî gîndim, în tokmai ka kum am fi într'o stiklî transperentî. Cuvîntul jenzî a lipsit de mult din vukabularul nostru. În zioa de astăzi, iarși, nimenî nu mai kâlătorește pentru de a kunoaște, și apoi a deskrie ku skumpătate čelle-lalte țeri și popoare, čî numai pentru ka sî aibî okazia de a vorbi despre sineși. În timpii d'akum, čel

mai mik, čel mai dupî urmî skriitor de nuvele sau romanțuri, se grîbește kurgînd a face kunoskut publikului benevol maniera sa de a se gîndî, și reflesiile salle čelle profunde, asupra čellor mai mari, kum și čellor mai mičî objekte, ku o nemîsuratî întimî inkredere în kapacitatea sa. „Si apoi kîte uvragiuri če vedem date la luminî supt feluri de titluri pompoase, kare, știe Domnul, de mai korrespondu materiei din nîuntru! Îndatî če činevași ș'a arunkat jos ačea rușinare barbarî de moda vekie, nimik nu mai kunoaște mai simplu, nimik mai lesne; nimik mai kommod, de kînt a se face autor, sau skriitor, sau... în paguba čititorilor sîi. Iar de se va face autor de komfesiî, atît mai bine pentru dînsul, kîčî atunčî uu mai are trebuințî s'și mai sfîrgame kapul gîndinduse; n'are de kînt s'și adukî aminte trekutele salle mișelii și uvragiul este îndatî s'vîrșit.

Ku toate ačestea, nu kare kum va sî sokoteaskî čine-va kî eu voesk akum sî mî iau dupî esempluri. Nu Domnule! o asemenea idee miar atinge amor-propiul. Eu nu fak, de kînt a urmî însuși impulsii melle, vî voiu face însî a bîgî de seamî kî ačeastă se potrivește de minune ku impulsia generalî a tutulor. Dar sî mî fereaskî Dumnezeu de a trečče în ideea lumii de un servil imitator. De ačea și fîkînd ku totul kontra čelor-lalți mulți konfrați ai mei, karii se konfesează în fața oamenilor, ku sinčeritatea lor čea meșteșugitî, îi spuîu mai dinainte kî mîrturisirea mea ačesta n'are ničî un sfîrșit prekîpzit, ničî o țîntî moralî, ničî o pretenție estraordinară. Eu skriu... așa, prekum vezi, mî arî, mî infîțișez lumii... așa, krekum am fost și sînt, ničî mai bun, ničî mai rău. „Si prea puțin im pasî de če va zîčče, sau če va gîndî ia de mine, prekum ničî pîntî akum ničî odatî nu m'am îngrijit despre ačestea voesk țîkî a mî deosebî de čeilalți konfrați ai mei și prin preskurtare. Kîčî ei, autori taribili, și vorbitori nemi-lostivi, știu a dî o întindere nemîsuratî și čelor mai de nimik fapte; iar eu din kontra voiu însemnî ačî pe o mikî foaie de hîrtie čelle mai remarkabile aventure alle vieței melle.

Voiu înčeppe mai întîiu dela inkredințarea în kare suut, kum-kî natura pî mine ma fîkut o ființî ku totul diferitî și originalî, și ku ursita mea a însemnat toate evenimentele vieței melle dela înčeput, ku totul diferitî de ačellor-lalți. De esemplu: eu sînt nîskut dintr'un om foarte avut și remarkabil, ș'apî am kreskut uu mare om de nimik. Am fîkut tot felul de blestemății, și nimenî nu ma bîciuit. Am ajuas a konnoaște binișor limba franțezî, iar pe a mea pîrinteaskî n'am putut s'o învîțu de lok kum se kade. Tot če era strein în moral, în manierî, în purtîri, în običeiri, im plîčea, mî inkîntî ku deosebire, iar običeirurile nației melle nu le puteam sufferî. Jukam

komedîa când eram de zece ani, și când eram de chin-spre-zece nu aveam cea mai mică idee despre date-riile unui bărbat și unui cetățean.

Pe la al 16 anu al vârstei melle în detteru un sfrumușel rang, și mă trimisseru în țeri străine, furt a'm spunne pentru ce. Ku această okazie în detteru și un guvernor genovez ka s'ă mă însoțeskă. Dar bagu de seamă, mă rog, că acesta erca un genovaz, iar nu franțez, pentru că în acel timp guvernuri franțezi începurseru a nu mai fi de modu prin kasele celle mari. O! zeu! așești feniksi de bunu edukație! ce mare nedreptate li s'ă făcea akum!... Kât de trebuințoși kât de neșesarii nu sânt ei la o kasă bună, și într'o famillie kum se kade, pentru toat' lumea!... Ei, metresei vorbesk neșetate de amor și de teatru. Știrpului, de... și de vinurile celle mai bune din toat' lumea. Ku kopii cei mai mici se joakă d'a mințea; dar cei mai mari, și pe junele demoașele îi învațu altceva mai bun... o! dar ce faci modei?... D. Mendel priimise și toate instrukțiile trebuințoase. El kunoștea foarte bine la ce este, în general, orânduit un june de bunu famillie, kunoștea însă ku mult mai bine și al său însuși interes, de aceea și purtarea sa ku mine fu, după un plan foarte înțelept, și la această trebuie să'i dau dreptate. În sfârșit el iubea adevărul, și nu întărzie a se exprima netted ku mine.

Skumpul meu Konte, în zisse acest neprețuit al meu guvernor, natura și porokul s'au asoțiatu, pre kum vâz bine, ka s'ă făcă din D-ta un model de drăgăloșie și de ferivire. Frumușel, plin de spirit, bogat și de o familie însemnată, acestea sunt mai multe de kât trebuesk ka s'ă te făcă a jukă rola cea mai strălucită în lume. Toate celle-lalte, nu plătesku, kredem, osteneala de a se okupa cine-va de d'nșele. Noi akum mergemu la universitatea din Lipska. Prynții D-tale, urmând obiceiului, doresku ka D-ta să'i adornezi mintea ku tot felul de științe folositoare, și prin urmare m'au înscriinatu pe mine a avea această privilegere asupră'i. Dar D-ta fi, zbu, în bunu pace, kăci eu sunt năskut într'o republikă, și prin urmare urăsk tot felul de tiranie. Sperez însă că această a mea kondesendințu în va fi, într'o zi, răspunsu ku mulțumire din partev.

Eu la această, de lok il înbrășiăiu din toat' inimă, și îi făgăduiu o pensie întreit mai mare și de kât ceea ce se dă unui Ministru retras din post, karele să fi făkut celle mai mari și mai delungate serviciuri Statului.

Îndată ce sosirumu la Lipska, mai întâiu ne grăbirumu a făce kunoștințu ku toți profesorii cei mai renumiți, și ku toate nimfele lokului celle mai în vogă. Mentorul meu avea multu konsiderație pentru cei din-

țiu, și mare feblețu pentru aceste din urmă. Pe d'nșul, după tot kvintul dreptu, îl imitaiu și eu ku skumpătate, și așa neprekurmat damu, unora dinele, și altora supele. Vremea lețiilor trecea ka niște minute pentru mine, pentru că'm plăcea mult să dormu ră banga învățatorilor, și așa poțiu zicce în adevăr că nu mă săturam askultându'i, kăci nu'i auzeamu nițiodată. Ku toate acestea D. Mendel nu lipsia a înștiințu regulat pe toat' sârtămăna prынțiilor mei despre progresurile celle admirabile alle skumpului lor fiu, și umplea fo'i întregi de numirile științelor ce învățam.

În sfârșit, după o petrecere de trei ani ce făcurumu în Lipska, dimineața făkndum somnul pe bangele șkoalelor prekum ziseiu, zioa toat' tîind kăini-lor frunzu pe ullițe, iar nopțile toate jrtfindule în tot felul de desfrunțu și orgii, o pornirumu ka s'ă kvătorim în lume, spre desvârșirea edukației melle, îngrijindu mai întâiu a luă ku noi un sekretar, pentru ka s'ă deskrie în lokul nostru, toate objektele interesante ce ni s'ar putea înfățișă, fiind că D. Mendel era prea leneș pentru această okupație. Din fie-kare oraș ce vizitamu, prынții mei priimeau dela noi niște foarte mari paketuri, și nu s'ă puteau îndestul bukură de observațiile celle pline de isteșune alle prea iubitului lor fiu, pe kare ku multu mândrie și fals, le kviteau tutulor rudelor noastre. Dar eu din toate acestea, vă încredințez că nu puteam luă asupră'm nițu un gînd măkar, că aveam dată deplină înputernicire sekretarului meu a filosofă în loku'm kât îi va plăcea, a kvăria slovă, din porocire'm, se întămplă că semăna foarte mult ku a mea. Iar petrecerea mea cea obișnuită, când ne aflamu pe drum, eră s'ă arunk ku rușkociul gloanțe de hărtie în spinarea postilionilor, și a kvătenu toate junele serve ce întămpinamu pe la birturi. Kâte-odată s'ă întămplă însă de alțuram și insumi, pe lângă aceste deskrieri, kâte niște karikature ku totul komice, produkție a singurului talent ce aveam din natură.

(Va urmă.)

Î N, S T I I N, T A R E.

Moșia Zimnicea a Dumneaei Prințesa Harikleia Ipsilantina, se dă ku arendă dela 23 Aprilie 1847. Doritorii de a o arendu se vor putea înțelege de dreptu ku Dumneaei proprietara în toate zilele dela 9 până la 11 de dimineață, ce se află în Bukurești șeztoare în kasele Generarului Laptov ră ulița Nemțeskă.

R., I. D. N.
